

Markkinaratkaisut / Pakalén Petteri

13.1.2020

Julkinen

Varttitaseen seurannan suunnittelutyöryhmän kokous 12.12.2019

Aika	Torstai 12.12.2019 klo 10.00–12.00
Paikka	Helsinki, Fingrid Oyj
Läsnä	Jouni Anttila, Gasum Jari Aurojärvi, Power-Deriva Tom Backman, Fortum Power and Heat Jonni Laine, eSett Kari Penttala, Seiverkot Jukka-Pekka Rantakokko, UPM Energy Jari Rusanen, Loiste Samuli Saine, Smart Energiapalvelut Mikko Salminen, Axpo Finland Maria Joki-Pesola (pj.), Fingrid Pasi Lintunen, Fingrid Datahub Petteri Pakalén (siht.), Fingrid Jani Piipponen, Fingrid
Poissa	Pasi Kuokkanen, Suomen Sähkökäyttäjät Olli Taipale, Energiavirasto Janne Heikka, Fingrid

1 Järjestäytyminen

Kokous alkoi 10.01 ja ryhmän jäsenet esittäytyivät. Ryhmässä on monipuolisesti edustettuna toimialan eri roolit ja näkökulmat.

2 Varttitaseen aikataulu ja siihen vaikuttavat asiat

Puheenjohtaja piti esityksen varttitaseen aikataulusta. Pohjoismaisen tasehallintahankkeen uudessa tiekartassa, joka on ollut sidosryhmäkonsultaatiossa, varttitaseen uudeksi aikatauluksi esitetään Q2/2023. Aikataulun viivästyttämisen vuoksi pohjoismaisten kantaverkkoyhtiöiden tulee hakea derogaatiota viranomaisilta. Derogaatio on kansallinen prosessi, mutta Pohjoismaissa derogaatioprosessi tehdään silti koordinoitusti yhdessä, jotta varttitaseen käyttöönotto voidaan tehdä harmonisoidusti. Puheenjohtaja kertoi myös, että tasehallinnan suuntaviivassa (EB GL) on täsmälliset määritelmät derogaatiohakemuskelle. Kantaverkkoyhtiöt käyvätkin derogaatioprosessista aktiivisesti keskustelua viranomaisten kanssa muun maussa aika ajoin järjestettävissä yhteiskokouksissa. Tavoitteena on saada mahdollisimman nopeasti prosessi valmiiksi.

Ryhmässä käytiin keskustelua siitä, onko tarkoitus monistaa seurannan malli myös muihin Pohjoismaihin. Toimialan edustajien mukaan se on keskeistä, jotta varmistetaan varttitaseen samanaikainen käyttöönotto Pohjoismaissa. Puheenjohtajan mukaan Fingrid pyrkii aktiivisesti edistämään sidosryhmänyhteistyötä ja seurannan ajatusmallia pohjoismaisella tasolla.

3 Työn tavoite ja lainsäädäntötausta

Puheenjohtaja piti esityksen seurannan suunnitelyryhmän tavoitteista ja lainsäädäntötaustasta, joka seurantaan liittyy. Työn tavoitteena on vastata kysymyksiin mitä seurataan, kuka seuraa ja miten seurataan. Seurannalla halutaan varmistaa, että Fingridin lisäksi toimiala pysyy mukana muutoksessa ja tiedetään miten toimialan muutostyöt etenevät. Ryhmän jäsenet näkivätkin erittäin hyvänä asiana, että Fingrid ottaa enemmän vastuuta toteutuksesta ja sen seurannasta, koska toimialan osapuolten viivästyminen vaikeuttaa mahdollisesti koko varttitaseen käyttöönottoa. Ryhmässä todettiin, että varttimitaus sekä varttidatan käsittely ja raportointi ovat oleellisimpia seurattavia asioita. Datahubiin liittyvien osapuolten osalta varttidata ja sen raportointi tulee tehdä suunnitellusti. Huomioitavaa myös on, että jakeluverkonhaltijoiden lisäksi on myös muita mittausvastuullisia osapuolia, jotka eivät kuulu datahubin piiriin.

Puheenjohtaja kertoi seurannan lainsäädäntötaustasta. Tuntimittaukseen ja etäluentaan siirryttäessä jakeluverkonhaltijan tuli laatia suunnitelma vaatimukset täyttävän mittauksen järjestämiseksi jakeluverkossaan. Suunnitelma tuli toimittaa sähkömarkkinaviranomaiselle. Sen vuoksi on perusteltua vaatia vastaavat suunnitelmat myös varttimittaukseen siirryttäessä. Ryhmässä keskusteltiin siitä, keneltä suunnitelmat veloitetaan ja onko jakeluverkonhaltijat riittävä rajausta vai tulisiko veloitetta laajentaa esimerkiksi koskemaan myös markkinatoimijoita. Lisäksi keskusteltiin siitä, kenelle suunnitelmat toimitetaan. Sähkömarkkinaviranomaisen lisäksi sopiva osapuoli voisi olla Fingrid. Ryhmässä esitetyn näkemyksen mukaan olisi outoa, jos Fingrid ei saisi vastaavaa raporttia kuin Energiavirasto, koska itse hanke on Fingridin koordinoima.

Ryhmässä mietittiin pitäisikö varttitaseen lisäksi seurata yksitasemallin käyttöönottoa. Ryhmän näkemyksen mukaan yksitasemalli ei ole merkittävä tietojärjestelmämuutos vaan pikemminkin markkinafilosofinen kysymys. Lisäksi markkinatoimijoiden tasehallintaan ja portfolion optimointiin liittyvät järjestelmät ja toimintatavat ovat hyvin monimuotoisia, joten muutosten seuranta ei ole mielekästä.

4 Työryhmän työohjelma

#	Ajankohta	Kokouksen agenda
1	Vko 50, 2019	Työn käynnistäminen
2	Vko ?, 2020	Workshop I: mitä osapuolia ja mitä muutoksia tullaan seuraamaan
3	Vko ?, 2020	Workshop II: millä tavoin seuranta toteutetaan
4	Vko ?, 2020	Ehdotus käyttöönottosuunnitelman sisällöstä ja seurantaohjelmasta
5	Vko ?, 2020	Viranomaisen rooli ja kansalliset lainsäädäntö
6	Vko ?, 2020	Viestintäsuunnitelma, yhteenveto ja johtopäätökset

5 Miten Datahub seuraa markkinaosapuolten käyttöönottosuunnittelun ja valmistelutoimenpiteiden etenemistä

Pasi Lintunen piti esityksen datahubiin liittyvien markkinaosapuolten käyttöönottosuunnittelun ja valmistelutoimenpiteiden etenemisen seurannasta. Fingridillä on vastuu sähkökaupan keskitetyn tiedonvaihdon palvelujen, datahubin järjestämisestä. Valmistelutoimet on tehtävä datahubin käyttöönottosuunnitelman ja tietokonversiosuunnitelman mukaisesti. Vähittäismyyjiä ja jakeluverkonhaltijoita on veloitettu laatimaan oma suunnitelma datahubin käyttöönotolle ja suunnitelmaa tulee täydentää tarvittaessa. Suunnitelmat on toimitettu sekä Energiavirastolle että Fingridille ja valvontatoimivalta valmistelutoimien suhteen on Energiavirastolla. Datahubilla on paljon markkinaosapuolia, joita seurata, ja valmiuden valvonta on äärimmäisen tärkeää hankkeen onnistumisen kannalta.

Käyttöönottosuunnitelma, sen ohjeistus ja valmistelutoimenpiteisiin liittyvät mittaroitavat asiat sekä tehtävälistat on tehty yhteistyössä toimialan edustajien kanssa vuoden 2018 loppupuolella. Käyttöönottosuunnitelma ohjeistuksineen on ollut myös sidosryhmäkonsultaatiossa ja ohjeistusta päivitetään aika ajoin. Kaikilla seurattavilla osapuolilla on projektin omistajina yhteyshenkilöt, joihin voidaan ottaa yhteyttä esimerkiksi viranomaisen toimesta.

Esityksen jälkeen ryhmässä käytiin keskustelua käyttöönottosuunnitelmiin liittyvistä hallinnollisista asioista. Pasi Lintunen kertoi, että datahubin käyttöönottosuunnitelmien hallinointiin käytetään tietokonversiopalvelu Tittaa. Ryhmässä pohdittiinkin, voisiko samaa palvelua hyödyntää varttitaseen käyttöönottosuunnitelmien hallinointiin, sillä monella toimialan osapuolella on jo valmiit tunnukset kyseiseen palveluun ja se yksinkertaistaisi toimialan osapuolten toimintaa. Lintunen sanoi, että Fingrid ei ole sisäisesti keskustellut asiasta ja huomautti, että esimerkiksi teollisuusverkoilla ja tasevastaavilla ei ole tunnuksia

Markkinaratkaisut / Pakalén Petteri

13.1.2020

Julkinen

datahubiin. Ryhmässä kommentointiin myös Ediel-sivuston sekavuutta ja toivottiin, että varttitaseen osalta dokumentit olisivat helpommin löydettävissä.

6 Keskustelu tärkeimmistä seurannan kohteista varttitaseeseen siirryttäessä

Asia jäi käsittelemättä ja on seuraavan kokouksen pääteema.

7 Muut asiat

Ryhmässä keskusteltiin varttitaseen käyttöönottosuunnitelmasta, jonka Fingrid julkaisee, ja siitä, kuinka yksityiskohtainen sen tulisi olla: Riittääkö kuvaukseksi datahubin ja eSetin rajapinnat sekä mittauksen siirtyminen varttiin? Ryhmässä kommentoitiin, että Energiategollisuus ry:n energiamittaus- ja taseselvitystyöryhmä päivittää tuntimittausuositusta varttimittausuositukseksi, joka toiminee konkreettisena paperina jakeluverkonhaltijoille.

Ryhmässä sivuttiin myös asetusmuutoksia. Työ- ja elinkeinoministeriö on kertonut tekevänsä asetusmuutokset valmiiksi Q2/2020, mutta aikataulu on hankala varttitaseen derogaatioprosessin näkökulmasta, koska prosessi valmistunee vasta tämän jälkeen. Ryhmässä todettiin, että toimialalle on hyvä viestiä siitä, että derogaation jälkeen varttitaseen aikataulu on sitova, joten siihen on tähdättävä. Aikataulun uudelleen muuttaminen on erityisen työlästä, koska uusi aikataulu tulee harmonisoida myös pohjoismaisella tasolla.

8 Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään 6.2.2020 klo 10-14.

9 Kokouksen päättäminen

Kokouksen päätteeksi todettiin, että kaikki miettisivät ennen seuraavassa kokouksessa järjestettävää työpajaa aiheen mukaisia asioita ja kirjaisi niitä jo valmiiksi ylös. Työpajan alustavat materiaalit lähetetään hyvissä ajoin ennen kokousta.

Liitteet Kokouksen esitysmateriaali

Jakelu Ryhmän jäsenet